

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Програма, методичні вказівки до вивчення навчального курсу
та виконання розрахункових робіт
для студентів менеджерських спеціальностей НТУ «ХПІ»
заочної форми навчання

Харків
НТУ «ХПІ»
2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Програма, методичні вказівки до вивчення навчального курсу
та виконання розрахункових робіт
для студентів менеджерських спеціальностей НТУ «ХПІ»
заочної форми навчання

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 3 від 22.12.2016 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2017

Міжнародні економічні відносини. Програма, методичні вказівки до вивчення навчального курсу та виконання розрахункових робіт для студентів менеджерських спеціальностей НТУ «ХП» заочної форми навчання / уклад. С. І. Архієреєв, С. О. Климова, Я. А. Максименко. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 40с.

Укладачі: С. І. Архієреєв, С. О. Климова, Я. А. Максименко

Рецензент: Н. Б. Решетняк

Кафедра загальної економічної теорії

ПЕРЕДМОВА

Економічне життя суспільства характеризується об'єктивно обумовленими процесами інтернаціоналізації світового господарства. За межі країни виходять товари, послуги, капітал, робоча сила, виробничий процес. Економіка країн світу формує міжнародну економіку, співпраця міжнародної і національних економік сприяє розвитку міжнародних економічних відносин.

Курс «Міжнародні економічні відносини» базується на використанні знань, одержаних студентами із загальноекономічних дисциплін, зокрема з таких курсів, як політична економія, історія економічних вчень, мікро– та макроекономіка. Разом з тим, цей курс є вступним до серії спеціальних дисциплін міжнародного економічного циклу, в тому числі курсів зовнішньоекономічної діяльності, міжнародних фінансів, міжнародного маркетингу тощо.

Мета курсу «Міжнародні економічні відносини» – формування у студентів розуміння сучасної теорії міжнародної економіки, законів і принципів її розвитку, набуття навичок аналізу процесів і тенденцій у галузі міждержавного економічного спілкування. Вивчаючи цей курс, студенти повинні: ознайомитися з суттю міжнародних економічних відносин, знати принципи міжнародної економіки, основні її моделі; вміти оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище міжнародної економіки; вміти аналізувати процеси міжнародного розподілу праці, спеціалізації та кооперування, регулювання міжнародної торгівлі; розуміти причини міжнародного руху капіталу, технологій, робочої сили, світову валютну систему і міжнародні розрахунки, види і форми міжнародного бізнесу, порядок створення і функціонування спільних підприємств; вміти використовувати одержані знання в умовах зовнішньоекономічної діяльності України, виходячи з цілей і завдань її інтеграції у сучасну систему світових господарських зв'язків.

ПРОГРАМА КУРСУ

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»

Предмет вивчення курсу «МЕВ», його місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу.

МЕВ як економічна категорія. Суттєвість МЕВ, їх значення, Об'єктивна основа і передумови їх розвитку.

Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі. Роль МЕВ у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.

Питання:

1.1. Предмет вивчення курсу «МЕВ», його місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання.

1.2. МЕВ як економічна категорія. Об'єктивна основа і передумови розвитку МЕВ.

1.3. Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі. Роль МЕВ у процесі інтеграції

1.4. Україна в системі світогосподарських зв'язків.

Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку

Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Основні тенденції, які спостерігаються у світовому господарстві. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР). Країни «Сімки». Три центри економічного розвитку.

Питання:

2.1. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку.

2.2. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія.

2.3. Тенденції і протиріччя, які спостерігаються у світовому господарстві.

2.4. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Проблеми інтеграції України у СГ.

Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі

Меркантилістська та неомеркантилістська теорії. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Теорія розміру країни. Теорія співвідношення факторів виробництва. Теорія вирівнювання цін на фактори виробництва. Парадокс Леонтьєва та його пояснення.

Питання:

3.1. Сутність теорії меркантилізму.

- 3.2. Теорія абсолютних переваг А. Сміта
- 3.3. Теорія порівняльних переваг Д. Рікардо
- 3.4. Теорія розміру країни і її зв'язок з теоріями абсолютних і порівняльних переваг
- 3.5. Теорія співвідношення факторів виробництва Хекшера-Оліна.
- 3.6. Теорія вирівнювання цін на фактори виробництва (Хекшера-Оліна-Самюельсона).
- 3.7. Парадокс Леонтьєва та його пояснення

Тема 4. Міжнародна торгівля товарами

Суть, види та показники світової торгівлі. Динаміка та тенденції світової зовнішньої торгівлі.

Державне регулювання міжнародної торгівлі. Класифікація інструментів регулювання міжнародної торгівлі товарами. Митно-тарифні інструменти регулювання. Нетарифні інструменти регулювання. Зовнішня торгівля України.

Питання:

- 4.1. Основні показники світової торгівлі
- 4.2. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
- 4.3. Тарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі.
- 4.4. Нетарифні інструменти міжнародної торгівлі.

Тема 5. Міжнародний поділ праці, як об'єктивна основа МЕР

Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. МПП – вихідна основа розвитку СГ і МЕР. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Питання:

- 5.1. Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах.
- 5.2. Фактори поглиблення МПП.
- 5.3. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)

МЕІ – закономірність розвитку СГ і МЕР. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні риси. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕР. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань.

Світові інтеграційні процеси і Україна.

Об'єктивні передумови, політичні і економічні цілі, основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Європейська валютна система. Інституційна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно третіх країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна і ЄС.

Статичні і динамічні ефекти економічної інтеграції.

Питання:

- 6.1. МЕІ – закономірність розвитку СГ і МЄВ.
- 6.2. Світові інтеграційні процеси і Україна.
- 6.3. Основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.
- 6.4. Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються.
- 6.5. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах. Україна і інтеграційні угруповання країн.
- 6.6. Статичні і динамічні ефекти інтеграції.

Тема 7. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЄВ

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЄО). Роль МЄО в системі МЄВ. МЄО як проява тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЄО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЄО як одна з форм реалізації їх суверенітету.

Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН.

Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Міждержавні галузеві організації. Організація держав – експортерів нафти (ОПЕК) та її арабська група (ОАПЕК). Міжнародні об'єднання підприємців. Україна і міжнародні економічні організації.

Питання:

- 7.1. Поняття «міжнародні економічні організації» (МЄО). Роль МЄО в системі МЄВ.
- 7.2. Сучасна система МЄО, їх класифікація.
- 7.3. Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 8. Міжнародний рух капіталу.

Сутність МРК. Класифікація МРК. Прямі та портфельні інвестиції. Економічні ефекти прямих інвестицій. Транснаціональні корпорації та їх вплив на економіки приймаючих країн. Еволюція ТНК.

Питання:

- 8.1. Сутність і класифікація форм МРК.
- 8.2. Доцільність експорту та імпорту капіталу.
- 8.3. Економічні ефекти прямих інвестицій.
- 8.4. Транснаціональні корпорації та їх вплив на економіки приймаючих країн.
- 8.5. Еволюція ТНК.

Тема 9. Міжнародні науково-технічні відносини

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЄВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Сумісні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво в галузі науково-технічної інформації,

винахідництва та патентної справи. Сумісні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС – електронізація господарства, його автоматизація, роботизація, нові види конструкторських матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін..

Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.

Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС в діалозі «Схід-Захід». Перспективи включення науково-технічного потенціалу України в міжнародні науково-технічні зв'язки.

Питання:

9.1. Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕН.

9.2. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС.

9.3. Комерційний зміст науково-технічних відносин.

9.4. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України в міжнародні науково-технічні зв'язки.

Тема 10. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу умів». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових і інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної торгової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння і експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП) і її роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці.

Проблеми трудової міграції ринку робочої сили в Україні.

Питання:

10.1. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку.

10.2. Види міжнародної міграції.

10.3. Соціально-економічні наслідки міжнародної торгової міграції.

10.4. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили.

Тема 11. Світова валютно-фінансова система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. валютний курс, його види. Валютний паритет.

Еволюція МВФС. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу. Валютно-фінансова система країн ЄС.

Сутність валютно-фінансових відносин і механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Баланс міжнародної заборгованості, її види. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Політика регулювання валютного курсу. Міжнародна координація валютних відносин. Сутність міжнародного регулювання та його цілі.

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Питання:

11.1. Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи. Конвертованість валют, валютний курс, його види.

11.2. Еволюція світової валютної системи.

11.3. Валютний паритет. Крос-курс. Основні валютні операції. Котирування валют. Політика регулювання валютного курсу

11.4. Група Світового банку, мета створення, функції, структура.

11.5. Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій.

11.6. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 12. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЄВ

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР в зближенні якісних характеристик сучасного виробництва. Глобалізація економічного розвитку і роль МЄВ в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством і у формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Транснаціоналізація світової економіки. Глобальні інвестиційні цикли. Глобальні проблеми СГ і МЄВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи розв'язання глобальної продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Безпека світової економіки. Координація міжнародної економічної політики.

Питання:

12.1. Поглиблення інтернаціоналізації СГ.

12.2. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання.

12.3. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.

12.4. Моделі економічного розвитку.

12.5. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем.

12.6. Координація міжнародної економічної політики.

ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ЗАВДАНЬ І ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Варіант № 1

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Причину існування порівняльних переваг вперше пояснили:
А) Е. Хекшер і Б. Олін
Б) М. Кругман і Б. Баласа
В) Дж. Такер і М. Познер
Г) М. Самуельсон і Д. Джонс
2. Введення тарифу на імпорт пшениці у великій країні призведе:
А) до зростання світових цін на пшеницю
Б) до падіння світових цін на пшеницю
В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 30 од. продукту *X* або 40 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 20 одиниць продукту *X* або 20 одиниць продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,17 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 5P$, а попит $D = 2000 - 10P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 1450 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 30 %. Побудуйте графік та визначте:
1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє виробництво даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 2

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорт пшениці в малій країні призведе:

- А) до зростання світових цін на пшеницю
- Б) до падіння світових цін на пшеницю
- В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
- Г) немає правильної відповіді

2. Фактороінтенсивність – це показник, що характеризує

- А) витрати факторів виробництва на створення певного товару
- Б) відносну забезпеченість країни факторами виробництва
- В) питому вагу факторів виробництва в складі експорту
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 10 од. продукту *X* або 4 одиниці продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 7 одиниць продукту *X* або 2 одиниці продукту *Y*. Визначите на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,35 од. *Y*. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 300 + 5P$, а попит $D = 1200 - 4P$. До введення урядом квоти імпорт країни складав 450 од. Країна встановила квоту у розмірі 225 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 4) Скільки виграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 3

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Відповідно до теорії Хекшера-Оліна в результаті міжнародної торгівлі

А) власники надлишкових факторів виробництва програють, а власники недостатніх факторів виробництва – виграють

Б) власники надлишкових факторів виробництва виграють, а власники недостатніх факторів виробництва – програють

В) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва виграють

Г) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва програють

2. Відмінність імпортного тарифу від імпоротної квоти полягає

А) у різній інтерпретації (поясненні) ефекту доходу

Б) у різній силі обмежувального впливу, що тариф і квота здійснюють на імпорт

В) вірні відповіді А) і Б)

Г) всі відповіді невірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці наводяться дані про обсяги виробництва тканини й вина у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво в од. часу	Країна А	Країна Б
Тканина	10	20
Вино	4	15

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. вина : 2 од. тканини. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Її внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 15P$, а попит $D = 6000 - 10P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 1750 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 50 %. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє споживання даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 4

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі не відносять

- А) кількісні методи
- Б) фінансові методи
- В) сховані методи
- Г) експортні мита

2. Теорію порівняльних переваг висунув

- А) Т. Мальтус
- Б) А. Сміт
- В) Д. Ріккардо
- Г) А. Маршалл

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці наведено дані про обсяги виробництва рису й кави у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво за од. часу	Країна А	Країна Б
Рис	18	24
Кава	10	16

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 т. кави : 1,6 т. рису. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 500 + 4P$, а попит $D = 1500 - 6P$. До введення урядом квоти імпорту країни складав 750 од. Країна встановила квоту у розмірі 250 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпортування у рамках квоти від її введення? 4) Скільки виграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 5

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До схованих методів торговельної політики відносять

- А) субсидії, кредитування, демпінг
- Б) державні закупівлі, вимоги про зміст місцевих компонентів, технічні бар'єри, податки й збори
- В) торговельні угоди, правові режими, технічні бар'єри, субсидії
- Г) всі відповіді невірні

2. Теорія порівняльних переваг виходила з існування

- А) одного фактору виробництва
- Б) двох факторів виробництва
- В) різноманіття факторів виробництва
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 60 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю же одиницю часу зробити або 35 одиниць продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Визначите на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,18 од. *Y*. Визначите вигаш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 2000 + 4P$, а попит $D = 20000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 8000 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 5500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 6

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Ефективний митний тариф

А) різновид нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі

Б) реальний рівень мита на кінцевий товар з урахуванням субсидій на виробництво комплектуючих товарів

В) реальний рівень мита на кінцеві товари, які розраховуються з урахуванням рівня тарифів, що накладаються на імпортовані вузли й деталі цих товарів

Г) немає правильної відповіді

2. Теорія «розміру країни» припускає

А) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно менші, ніж у малих країнах

Б) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно більші, ніж у малих країнах

В) що розмір території не впливає на обсяги експорту й імпорту країн

Г) всі відповіді вірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 75 одиниць продукту *X* або 50 одиниць продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих і торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 2P$, а попит $D = 10000 - P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 8500 од. Уряд встановив квоту у розмірі 1500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорт за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 7

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Експорт товару на зовнішній ринок за демпінговими цінами буде ефективним, якщо

- А) внутрішній попит буде більш еластичним відносно зовнішнього
- Б) внутрішній попит буде менш еластичним відносно зовнішнього
- В) зовнішній попит буде абсолютно нееластичним
- Г) нема правильної відповіді

2. Скасування тарифу на імпорт продукту великою країною приведе

- А) до зростання світових цін на продукт
- Б) до падіння світових цін на продукт
- В) не вплине на рівень світової ціни на продукт
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 3000 годин праці, а країна *B* – 2500 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 100 годин, а на одиницю товару *Y* – 60 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 50 годин, а на одиницю товару *Y* – 25 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 1,8 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 4P$, а попит $D = 1000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 300 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 50 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 8

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорту продукту великою країною призведе
А) однозначно до покращення стану великої країни
Б) однозначно до погіршення стану великої країни
В) може призвести як до покращення, так і до погіршення стану великої країни
Г) не вплине на стан великої країни

2. Найбільш «ринковим» методом розподілу ліцензій є
А) система явних переваг
Б) розподіл ліцензій на неціновій основі
В) аукціон
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 5600 годин праці, а країна *B* – 4000 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 80 годин, а на одиницю товару *Y* – 140 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 40 годин, а на одиницю товару *Y* – 50 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 400 + 2P$, а попит $D = 1000 - P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 550 од. Уряд встановив квоту у розмірі 150 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорту за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорту у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 9

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Причину існування порівняльних переваг вперше пояснили
А) Е. Хекшер і Б. Олін
Б) М. Кругман і Б. Баласа
В) Дж. Такер і М. Познер
Г) М. Самуельсон і Д. Джонс

2. Введення тарифу на імпорт пшениці у великій країні призведе
А) до зростання світових цін на пшеницю
Б) до падіння світових цін на пшеницю
В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 30 од. продукту *X* або 40 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 20 одиниць продукту *X* або 20 одиниць продукту *Y*. Визначите на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,17 од. *Y*. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 5P$, а попит $D = 2000 - 10P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 1450 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 30 %. Побудуйте графік та визначте:
1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє виробництво даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 10

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорт пшениці в малій країні призведе

- А) до зростання світових цін на пшеницю
- Б) до падіння світових цін на пшеницю
- В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
- Г) немає правильної відповіді

2. Фактороінтенсивність - це показник, що характеризує

- А) витрати факторів виробництва на створення певного товару
- Б) відносну забезпеченість країни факторами виробництва
- В) питому вагу факторів виробництва в складі експорту
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 10 од. продукту *X* або 4 одиниці продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 7 одиниць продукту *X* або 2 одиниці продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,35 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 300 + 5P$, а попит $D = 1200 - 4P$. До введення урядом квоти імпорт країни складав 450 од. Країна встановила квоту у розмірі 225 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 4) Скільки виграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 11

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Відповідно до теорії Хекшера-Оліна в результаті міжнародної торгівлі

А) власники надлишкових факторів виробництва програють, а власники недостатніх факторів виробництва - виграють

Б) власники надлишкових факторів виробництва виграють, а власники недостатніх факторів виробництва - програють

В) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва виграють

Г) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва програють

2. Відмінність імпортного тарифу від імпоротної квоти полягає

А) у різній інтерпретації (поясненні) ефекту доходу

Б) у різній силі обмежувального впливу, що тариф і квота здійснюють на імпорт

В) вірні відповіді А) і Б)

Г) всі відповіді невірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці наводяться дані про обсяги виробництва тканини й вина у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво в од. часу	Країна А	Країна Б
Тканина	10	20
Вино	4	15

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. вина : 2 од. тканини. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 15P$, а попит $D = 6000 - 10P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 1750 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 50 %. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє споживання даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 12

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі не відносять

- А) кількісні методи
- Б) фінансові методи
- В) сховані методи
- Г) експортні мита

2. Теорію порівняльних переваг висунув

- А) Т. Мальтус
- Б) А. Сміт
- В) Д. Ріккардо
- Г) А. Маршалл

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці приводяться дані про обсяги виробництва рису й кави у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво за од. часу	Країна А	Країна Б
Рис	18	24
Кава	10	16

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 т. кави : 1,6 т. рису. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 500 + 4P$, а попит $D = 1500 - 6P$. До введення урядом квоти імпорту країни складав 750 од. Країна встановила квоту у розмірі 250 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпортування у рамках квоти від її введення? 4) Скільки виграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 13

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До схованих методів торговельної політики відносять
 - А) субсидії, кредитування, демпінг
 - Б) державні закупівлі, вимоги про зміст місцевих компонентів, технічні бар'єри, податки й збори
 - В) торговельні угоди, правові режими, технічні бар'єри, субсидії
 - Г) всі відповіді невірні

2. Теорія порівняльних переваг виходила з існування
 - А) одного фактору виробництва
 - Б) двох факторів виробництва
 - В) різноманіття факторів виробництва
 - Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 60 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю же одиницю часу зробити або 35 одиниць продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Визначите на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,18 од. *Y*. Визначите вигаш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 2000 + 4P$, а попит $D = 20000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 8000 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 5500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 14

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Ефективний митний тариф

А) різновид нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі

Б) реальний рівень мита на кінцевий товар з урахуванням субсидій на виробництво комплектуючих товарів

В) реальний рівень мита на кінцеві товари, які розраховуються з урахуванням рівня тарифів, що накладаються на імпорتنі вузли й деталі цих товарів

Г) немає правильної відповіді

2. Теорія «розміру країни» припускає

А) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно менші, ніж у малих країнах

Б) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно більші, ніж у малих країнах

В) що розмір території не впливає на обсяги експорту й імпорту країн

Г) всі відповіді вірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 75 одиниць продукту *X* або 50 одиниць продукту *Y*. Визначите на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих і торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначите виграш кожної країни в результаті спеціалізації

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 2P$, а попит $D = 10000 - P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 8500 од. Уряд встановив квоту у розмірі 1500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорт за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 15

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Експорт товару на зовнішній ринок за демпінговими цінами буде ефективним, якщо

- А) внутрішній попит буде більш еластичним відносно зовнішнього
- Б) внутрішній попит буде менш еластичним відносно зовнішнього
- В) зовнішній попит буде абсолютно нееластичним
- Г) нема правильної відповіді

2. Скасування тарифу на імпорт продукту великою країною приведе

- А) до зростання світових цін на продукт
- Б) до падіння світових цін на продукт
- В) не вплине на рівень світової ціни на продукт
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 3000 годин праці, а країна *B* – 2500 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 100 годин, а на одиницю товару *Y* – 60 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 50 годин, а на одиницю товару *Y* – 25 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 1,8 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 4P$, а попит $D = 1000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 300 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 50 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 16

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорту продукту великою країною призведе
А) однозначно до покращення стану великої країни
Б) однозначно до погіршення стану великої країни
В) може призвести як до покращення, так і до погіршення стану великої країни
Г) не вплине на стан великої країни

2. Найбільш «ринковим» методом розподілу ліцензій є
А) система явних переваг
Б) розподіл ліцензій на неціновій основі
В) аукціон
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 5600 годин праці, а країна *B* – 4000 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 80 годин, а на одиницю товару *Y* – 140 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 40 годин, а на одиницю товару *Y* – 50 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 400 + 2P$, а попит $D = 1000 - P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 550 од. Уряд встановив квоту у розмірі 150 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорту за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорту у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 17

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Причину існування порівняльних переваг вперше пояснили
А) Е. Хекшер і Б. Олін
Б) М. Кругман і Б. Баласа
В) Дж. Такер і М. Познер
Г) М. Самуельсон і Д. Джонс

2. Введення тарифу на імпорт пшениці у великій країні призведе
А) до зростання світових цін на пшеницю
Б) до падіння світових цін на пшеницю
В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 30 од. продукту *X* або 40 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 20 одиниць продукту *X* або 20 одиниць продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,17 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 5P$, а попит $D = 2000 - 10P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 1450 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 30 %. Побудуйте графік та визначте:
1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє виробництво даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 18

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорт пшениці в малій країні призведе

- А) до зростання світових цін на пшеницю
- Б) до падіння світових цін на пшеницю
- В) не вплине на рівень світової ціни на пшеницю
- Г) немає правильної відповіді

2. Фактороінтенсивність - це показник, що характеризує

- А) витрати факторів виробництва на створення певного товару
- Б) відносну забезпеченість країни факторами виробництва
- В) питому вагу факторів виробництва в складі експорту
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 10 од. продукту *X* або 4 одиниці продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 7 одиниць продукту *X* або 2 одиниці продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,35 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 300 + 5P$, а попит $D = 1200 - 4P$. До введення урядом квоти імпорт країни складав 450 од. Країна встановила квоту у розмірі 225 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 4) Скільки виграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 19

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Відповідно до теорії Хекшера-Оліна в результаті міжнародної торгівлі

А) власники надлишкових факторів виробництва програють, а власники недостатніх факторів виробництва - виграють

Б) власники надлишкових факторів виробництва виграють, а власники недостатніх факторів виробництва - програють

В) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва виграють

Г) власники як надлишкових, так і недостатніх факторів виробництва програють

2. Відмінність імпортного тарифу від імпоротної квоти полягає

А) у різній інтерпретації (поясненні) ефекту доходу

Б) у різній силі обмежувального впливу, що тариф і квота здійснюють на імпорт

В) вірні відповіді А) і Б)

Г) всі відповіді невірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці наводяться дані про обсяги виробництва тканини й вина у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво в од. часу	Країна А	Країна Б
Тканина	10	20
Вино	4	15

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. вина : 2 од. тканини. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 15P$, а попит $D = 6000 - 10P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 1750 од. Країна вводить тариф на імпорт продукту у розмірі 50 %. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та внутрішнє споживання даного продукту за світовою ціною? 3) Якою буде ціна, внутрішнє споживання та внутрішнє виробництво з урахуванням тарифу? 4) На скільки зменшиться обсяг імпорту після введення тарифу? 5) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 20

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі не відносять

- А) кількісні методи
- Б) фінансові методи
- В) сховані методи
- Г) експортні мита

2. Теорію порівняльних переваг висунув

- А) Т. Мальтус
- Б) А. Сміт
- В) Д. Ріккардо
- Г) А. Маршалл

II. Вирішіть наступні задачі:

1. У таблиці приводяться дані про обсяги виробництва рису й кави у двох країнах А і Б за одиницю часу.

Виробництво за од. часу	Країна А	Країна Б
Рис	18	24
Кава	10	16

Визначите, у виробництві якого товару країна А має відносну перевагу перед країною Б? Побудуйте на графіку лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того товару, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 т. кави : 1,6 т. рису. Визначите вигоду кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна А, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 500 + 4P$, а попит $D = 1500 - 6P$. До введення урядом квоти імпорту країни складав 750 од. Країна встановила квоту у розмірі 250 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпортування в рамках квоти від її введення?

4) Скільки вииграють національні товаровиробники? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 21

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. До схованих методів торговельної політики відносять
 - А) субсидії, кредитування, демпінг
 - Б) державні закупівлі, вимоги про зміст місцевих компонентів, технічні бар'єри, податки й збори
 - В) торговельні угоди, правові режими, технічні бар'єри, субсидії
 - Г) всі відповіді невірні

2. Теорія порівняльних переваг виходила з існування
 - А) одного фактору виробництва
 - Б) двох факторів виробництва
 - В) різноманіття факторів виробництва
 - Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 60 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю же одиницю часу зробити або 35 одиниць продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 1,18 од. *Y*. Визначте вигаш кожної країни в результаті спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 2000 + 4P$, а попит $D = 20000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 8000 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 5500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 22

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Ефективний митний тариф

А) різновид нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі

Б) реальний рівень мита на кінцевий товар з урахуванням субсидій на виробництво комплектуючих товарів

В) реальний рівень мита на кінцеві товари, які розраховуються з урахуванням рівня тарифів, що накладаються на імпорتنі вузли й деталі цих товарів

Г) немає правильної відповіді

2. Теорія «розміру країни» припускає

А) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно менші, ніж у малих країнах

Б) що в великих країнах обсяги експорту й імпорту відносно більші, ніж у малих країнах

В) що розмір території не впливає на обсяги експорту й імпорту країн

Г) всі відповіді вірні

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. За одиницю часу країна *A* може зробити або 40 од. продукту *X* або 30 одиниць продукту *Y*. Країна *B* може за цю ж одиницю часу зробити або 75 одиниць продукту *X* або 50 одиниць продукту *Y*. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих і торговельних можливостей, виходячи з умови, що кожна країна буде спеціалізуватися на виробництві того продукту, відносні витрати виробництва якого є меншими, а нове співвідношення в результаті спеціалізації складає 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни в результаті спеціалізації

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 1000 + 2P$, а попит $D = 10000 - P$. Внутрішнє споживання за світовою ціною складає 8500 од. Уряд встановив квоту у розмірі 1500 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорт за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорт у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 23

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Експорт товару на зовнішній ринок за демпінговими цінами буде ефективним, якщо

- А) внутрішній попит буде більш еластичним відносно зовнішнього
- Б) внутрішній попит буде менш еластичним відносно зовнішнього
- В) зовнішній попит буде абсолютно нееластичним
- Г) нема правильної відповіді

2. Скасування тарифу на імпорт продукту великою країною приведе

- А) до зростання світових цін на продукт
- Б) до падіння світових цін на продукт
- В) не вплине на рівень світової ціни на продукт
- Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 3000 годин праці, а країна *B* – 2500 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 100 годин, а на одиницю товару *Y* – 60 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 50 годин, а на одиницю товару *Y* – 25 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 1,8 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A* за розміром є малою. Вона виробляє і споживає певний товар. Її внутрішня пропозиція становить $S = 200 + 4P$, а попит $D = 1000 - P$. Обсяг імпорту до введення тарифу складав 300 од. Обсяг імпорту після введення тарифу складає 50 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна та ціна з урахуванням тарифу? 3) Скільки складає тариф? 4) Скільки виграють національні товаровиробники та бюджет країни внаслідок введення тарифу? 5) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

Варіант № 24

I. Дайте правильну відповідь на тестові питання:

1. Введення тарифу на імпорту продукту великою країною призведе
А) однозначно до покращення стану великої країни
Б) однозначно до погіршення стану великої країни
В) може призвести як до покращення, так і до погіршення стану великої країни
Г) не вплине на стан великої країни

2. Найбільш «ринковим» методом розподілу ліцензій є
А) система явних переваг
Б) розподіл ліцензій на неціновій основі
В) аукціон
Г) немає правильної відповіді

II. Вирішіть наступні задачі:

1. Країни *A* і *B* виробляють продукцію *X* і *Y*. Країна *A* витрачає на виробництво цих товарів 5600 годин праці, а країна *B* – 4000 годин. На виробництво одиниці товару *X* країна *A* витрачає 80 годин, а на одиницю товару *Y* – 140 годин. Країна *B* на виробництво одиниці товару *X* витрачає 40 годин, а на одиницю товару *Y* – 50 годин. Визначте на якому продукті повинна спеціалізуватися кожна із країн. Побудуйте на графіках лінії виробничих та торговельних можливостей, якщо нове співвідношення в результаті спеціалізації буде складати 1 од. *X* : 0,7 од. *Y*. Визначте виграш кожної країни внаслідок спеціалізації.

2. Країна *A*, яка за розміром є малою, виробляє і споживає певний товар. Його внутрішня пропозиція становить $S = 400 + 2P$, а попит $D = 1000 - P$. Внутрішнє виробництво за світовою ціною складає 550 од. Уряд встановив квоту у розмірі 150 од. Побудуйте графік та визначте: 1) Скільки товару та за якою ціною країна виробляє самостійно? 2) Якою є світова ціна товару та ціна з урахуванням квоти? 3) Скільки складає імпорту за світовою ціною? 4) На скільки збільшаться доходи імпортерів, які одержали право на імпорту у рамках квоти від її введення? 5) Скільки виграють національні товаровиробники? 6) Які втрати держави внаслідок неефективного використання ресурсів та втрати споживачів внаслідок зростання ціни на продукт?

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ЗАВДАННЯ

Відповідно до навчального плану з дисципліни «Міжнародні економічні відносини», студент виконує розрахункове завдання, яке є допуском до складання іспиту. Головна його мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.

Вимоги до оформлення розрахункового завдання:

- **варіант розрахункового завдання** визначається за останньою цифрою номера залікової книжки студента. *Наприклад, якщо це цифра «5», то можна обрати один з трьох варіантів розрахункового завдання: 5, 15 або 25;*
- **титульний лист** (див. додаток А) обов'язково повинен містити назву кафедри, дисципліни, номер варіанту розрахункового завдання, П.І.Б. студента, номер групи та залікової книжки;
- **текст** розрахункового завдання виконується рукописним або комп'ютерним способом;
- при вирішенні **завдань** треба, по-перше, переписати текст завдання та дати на нього відповідь з поясненнями; по-друге, кожне нове завдання починати з нової сторінки;
- наприкінці розрахункового завдання обов'язково повинен бути **перелік джерел інформації** (див. додаток Б).

При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З КУРСУ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

1. Визначення предмета міжнародної економіки. Місце міжнародної економіки в системі економічних наук.
2. Методи та функції міжнародної економіки.
3. Поняття світового господарства. Виникнення й етапи розвитку світового господарства.
4. Основні тенденції розвитку світового господарства.
5. Україна в системі світового господарства.
6. Проблема інтеграції України до світовому господарстві.
7. Економічний зміст міжнародного розподілу праці і його види.
8. Сучасний ринок: основні риси , структура, закони прямування.
9. Міжнародний рух товарів, рівновага на світовому ринку.
10. Кон'юнктура світового ринку: поняття, кон'юнктурутворюючі фактори, рівні.
11. Україна як суб'єкт світового ринку.
12. Поняття міжнародних економічних відносин. Ознаки і особливості міжнародних економічних відносин.
13. Суб'єкти й об'єкти міжнародних економічних відносин.
14. Основні тенденції розвитку міжнародних економічних відносин.
15. Інтернаціоналізація виробничих зв'язків.
16. Інтеграція національних економік: передумови, цілі. Етапи інтеграції.
17. Західноєвропейська інтеграція.
18. Глобалізація міжнародних економічних відносин.
19. Участь України в процесах інтернаціоналізації, інтеграції, глобалізації. Вплив даних процесів на економіку України.
20. Взаємозв'язок інтернаціоналізації, інтеграції, глобалізації.
21. Міжнародні економічні організації і їх роль у сучасній світовій економіці.
22. ГАТТ/ВТО: цілі, принципи, функції.
23. МВФ і його функції.
24. Група світового банку і рішення проблем структурних перетворень в економіці.
25. Значення організацій ООН у рішенні соціальних проблем.
26. Становлення державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків України.
27. Меркантилістська теорія міжнародної торгівлі.
28. Теорії абсолютних і порівняльних переваг.
29. Теорія співвідношення факторів виробництва.
30. Теорема Хекшера-Оліна.
31. Державне регулювання міжнародної торгівлі: види, інструменти, оцінка.
32. Економічний зміст і класифікація митних тарифів і мит.
33. Особливості впливу тарифів на економіку малої і великої країни.
34. Оптимальний тариф і проблема його визначення.

35. Експортний тариф: причини використання й економічні ефекти.
36. Імпортні квоти: поняття, класифікація, економічні ефекти.
37. Ліцензування. Класифікація ліцензій і механізм їх розподілу.
38. «Добровільні» експортні обмеження і їх наслідки.
39. Приховані методи торгової політики: класифікація й економічні ефекти.
40. Внутрішні субсидії і їхні наслідки.
41. Експортні субсидії і їхні наслідки.
42. Демпінг: форми, умови, наслідки. Антидемпінгова політика.
43. Динаміка, структура та основні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України.
44. Міжнародні інвестиції.
45. Прямі зарубіжні інвестиції: причини, наслідки.
46. Міжнародні корпорації і їх значення в сучасній світовій економіці.
47. Портфельні інвестиції: причини, види.
48. Міжнародне кредитування.
49. Україна і міжнародний рух капіталу. Проблеми залучення іноземних інвестицій до України.
50. Міжнародний рух технологій.
51. Механізми міжнародної передачі технологій.
52. Участь України в міжнародній передачі технологій.
53. Економічні ефекти міграції.
54. Показники і напрямки міграції робочої сили.
55. Державне регулювання міграції.
56. Проблеми міграції робочої сили в Україні.
57. Поняття та елементи валютно-фінансової системи.
58. Валюта: поняття та класифікація.
59. Конвертованість валюти.
60. Система золотого стандарту.
61. Система золотодевізного стандарту.
62. Сучасна валютна система.
63. Європейська валютна система.
64. Валютний курс і його різновиди.
65. Розрахункові види валютного курсу.
66. Види валютних курсів за ступенем гнучкості, їх переваги і недоліки.
67. Адаптація валютного курсу в умовах фіксованого і плаваючого валютного курсу.
68. Платіжний баланс: принципи побудови, джерела інформації, значення.
69. Рахунки платіжного балансу. Фінансування платіжного балансу.
70. Платіжний баланс України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білорус О. Г. Глобальні стратегії Євросоюзу : монографія / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко, І. І. Вітер; за наук. ред. О. Г. Білоруса. – Київ : КНЕУ, 2009. – 528 с.
2. Вишняков В. М. Стратегии развития международных экономических интеграционных процессов Украины: монография / В. М. Вишняков. – Симферополь : Феникс, 2009. – 160 с.
3. Волоснікова Н. М. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Н. М. Волоснікова, С. О. Климова. – Харків : НТУ «ХП», 2010. – 272 с.
4. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: підручник / Л. Горбач, О. Плотніков. – Київ : Кондор, 2005. – 266 с.
5. Грущинська Н. М. Теоретичні основи європейської економічної інтеграції України: монографія / Н. М. Грущинська – Київ : Корбуш, 2008. – 231 с.
6. Киреев А. П. Международная экономика : учеб. пособ. : в 2-х ч. / А. П. Киреев. – Москва : Междунар. отношения, 2001. – Ч. I: Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. – 2001. – 416 с.
7. Киреев А. П. Международная экономика : учеб. пособ. : в 2-х ч. / А. П. Киреев. – Москва : Междунар. отношения, 2001. – Ч. II : Международная макроэкономика : открытая экономика и макроэкономическое программирование. – 2001. – 488 с.
8. Климова С. О. Аналіз проблем адаптації України до торгового режиму країн ЄС / С. О. Климова // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 255: В 6 т. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – Т. V. – С. 92 – 97.
9. Климова С. О. Дослідження динамічних ефектів інтеграції України в ЄС / С. О. Климова // Вісник Національного технічного університету «ХП». – Харків: НТУ «ХП», 2014. – № 64. – С. 106 – 110.
10. Климова С. О. Основні принципи управління валютним курсом в умовах фінансово-економічної кризи / С. О. Климова // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 247: В 6 т. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – Т. V. – С. 1086 – 1089.
11. Климова С. О. Створення Балто-Чорноморського Союзу як зміцнення економічної і політичної платформи України / С. О. Климова, Н. Н. Губанова // Вісник Національного технічного університету «ХП». – Харків : НТУ «ХП», 2016. – № 28' (1200) – С. 41 – 44.
12. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – Київ : Знання, 2008. – 406 с.
13. Максименко Я. А. Глобализация как общемировой процесс и место в нем Украины / Я. А. Максименко, Н. О. Сорокина // Вісник Національного технічного університету «ХП». – Харків : НТУ «ХП», 2012. – № 25 (931). – С. 98 – 106.
14. Максименко Я. А. Деякі аспекти інтеграції України до світової економічної системи / Я. А. Максименко // Вісник Національного технічного університету «ХП». – Харків : НТУ «ХП», 2015. – № 25 (1134). – С. 111 – 116.
15. Максименко Я. А. Зовнішньоторговельні відносини України / Я. А. Максименко // Вісник Національного технічного університету «ХП». – Харків: НТУ «ХП», 2015. – № 60 (1169). – С. 145 – 148.
16. Максименко Я. А. ТНК и перспективы их развития в Украине /

Я. А. Максименко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ», 2006. – № 2 (1). – С. 129 – 133.

17. Максименко Я. А. Украина в системе международных экономических отношений / Я. А. Максименко, І. В. Гаврилова // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. – № 23 (1066). – С. 33 – 39.

18. Максименко Я. А. Основні напрямки регулювання та стабілізації міграційних процесів в Україні. / Я. А. Максименко, А. В. Меглій // Сб. научных трудов по материалам VI-й Межд. н.-пр. конф. «Переяславская Рада» 15–16 декабря 2011 г. / НТУ «ХПІ». – Харьков : НТУ «ХПІ», 2011. – С. 362 – 366.

19. Максименко Я. А. Украина в процессах международного движения капитала: проблемы и пути решения / Я. А. Максименко, Д. О. Побережный // Переяславская рада: ее историческое значение и перспективы развития Восточно-славянской цивилизации : сб. науч. тр. : по материалам 3-й Междунар. науч.-практ. конф., 18 - 19 декабря 2008 г. / ред. А. Г. Романовский, Ю. И. Панфилов. – Харьков : НТУ «ХПІ», 2009. – С. 161 – 165.

20. Максименко Я. А. Зовнішня міграція в Україні: сприяння розвитку чи бар'єр? / Я. А. Максименко, А. О. Талалаєва // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – Т. 2, № 5. – С. 240 – 244.

21. Максименко Я. А. Миграционные процессы в Украине: проблемы и перспективы / Я. А. Максименко, И. И. Хайло // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. – № 23 (1066). – С. 40 – 47.

22. Міжнародна економіка: навч.-метод. посібник для студентів економічних та менеджерських спеціальностей заочної форми навчання / [С. І. Архієреєв, Я. А. Максименко, Ф. В. Абрамов та ін.]; за ред. С. І. Архієреєва, Я. А. Максименко – Харків : НТУ «ХПІ», 2012. – 92 с.

23. Нікітіна М. Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку : навч. посіб. / М.Г. Нікітіна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.

24. Новицький В. Е. Міжнародна економічна діяльність України: підручник / В.Е. Новицький. – Київ: КНЕУ, 2003 – 948 с.

25. Пилипчук В.М. Ключові проблеми економічного розвитку країни./ В.М. Пилипчук // Економічний часопис – ХХІ. – 2010. – № 3-4. – С.20-22.

26. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Л.В. Руденко. – Київ: КНЕУ, 2004. – 227с;

27. Румянцев А.П. Міжнародна торгівля послугами: навч. посіб. / А.П. Румянцев, Ю.О. Коваленко. – Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. – 112с.

28. Солонінко К. С. Міжнародна економіка: навч. посіб. / К.С. Солонінко. – Київ: Кондор, 2008 – 382 с.

29. Фомишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: учеб. пособ. / С.В. Фомишин. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 558 с.

30. Холопов А. Валютный курс как инструмент макроэкономического регулирования/ А. Холопов // Мировая экономика и международные отношения. – 2004. – № 12. – С. 25-33.

31. Шибаева Н. В. Международная экономика : учеб. пособие / Н. В. Шибаева, Я. А. Максименко. – Харьков : НТУ «ХПІ», 2007. – 176 с.

ДОДАТОК А. Зразок титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»**

Кафедра загальної економічної теорії

Розрахункове завдання

Дисципліна _____

Варіант _____

Тема _____

Перевірив:

Виконав:

ПІБ

ПІБ студента

вчений ступінь, звання

навчальна група

оцінка, підпис

номер залікової книжки

Харків 2017

ДОДАТОК Б. Приклади бібліографічного опису джерел інформації

В.1. Опис джерел інформації складається з елементів, що становлять відомості про нього.

В.1.1. Відомості про книги повинні включати: прізвище (у називному відмінку) і ініціали автора; заголовок книги; призначення книги; найменування установи, що опублікувала книгу; місце видання; видавництво; рік видання; загальний обсяг у сторінках.

Приклади:

1. Шибаева Н.В. Міжнародна економіка: навч. посіб. / Н.В. Шибаева, Я.А. Максименко. – Харків : НТУ «ХПІ», 2007. – 176 с.

2. Волоснікова Н.М. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Н.М. Волоснікова, С.О. Климова. – Харків: НТУ «ХПІ», 2010. – 272 с.

В.1.2. Відомості про статтю повинні включати: прізвище й ініціали автора; заголовок статті; найменування газети, журналу, збірника; місце видання (для збірників); рік видання; число й місяць (для газет); відомості про серії (якщо вона є); номер, випуск, том (для журналів, збірників); сторінки, на яких поміщена стаття (крім газет обсягом до 6 сторінок).

Приклади:

1.Архієреєв С.І. Особливості функціонування витрат в інформаційній економіці / С.І. Архієреєв, О.В. Замула, О.О. Замула // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХПІ», 2007. – №13. – С.82-87.

2.Максименко Я. А. ТНК и перспективы их развития в Украине/ Я. А. Максименко// Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ», 2006. – № 2(1). – С. 129 – 133

Навчальне видання

АРХІЄРЕЄВ Сергій Ігоревич
КЛИМОВА Світлана Олегівна
МАКСИМЕНКО Яна Анатоліївна

Міжнародні економічні відносини

Програма, методичні вказівки до вивчення навчального курсу
та виконання розрахункових робіт
для студентів менеджерських спеціальностей НТУ «ХПІ»
заочної форми навчання

За ред. проф. С. І. Архієреєва

Відповідальний за випуск *С. І. Архієреєв*
Роботу до друку рекомендував *М. І. Погорєлов*
Комп'ютерна верстка *Д. Т. Лейба*

План 2017, поз. 35

Підп. до друку Формат 60x84 1/16. Папір офісний. RiSo-друк.
Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 1,87. Наклад 50 прим.
Зам № . Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХПІ».
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3657 від 24.12.2009 р.
61002, Харків, вул. Кирпичова 2
